

The Trojan Horse of Chanuka

1. Rambam Laws of Megilla v'Chanuka Perek 3

1 In [the era of] the Second Temple, the Greek kingdom issued decrees against the Jewish people, [attempting to] nullify their faith and *refusing to allow them to observe the Torah* and its commandments. They extended their hands against their property and their daughters; they entered the Sanctuary, wrought havoc within, and made the sacraments impure. The Jews suffered great difficulties from them, for they oppressed them greatly until the God of our ancestors had mercy upon them, delivered them from their hand, and saved them. The sons of the Hasmoneans, the High Priests, overcame [them], slew them, and saved the Jews from their hand. They appointed a king from the priests, and sovereignty returned to Israel for more than 200 years, until the destruction of the Second Temple.

2 When the Jews overcame their enemies and destroyed them, they entered the Sanctuary; this was on the twenty-fifth of Kislev. They could not find any pure oil in the Sanctuary, with the exception of a single cruse. It contained enough oil to burn for merely one day. They lit the arrangement of candles from it for eight days until they could crush olives and produce pure oil. 3 Accordingly, the Sages of that generation ordained that these eight days, which begin from the twenty-fifth of Kislev, should be commemorated to be days of happiness and praise [of God].

Candles should be lit in the evening at the entrance to the houses on each and every one of these eight nights to publicize and reveal the miracle. These days are called Chanukah. It is forbidden to eulogize and fast on them, as on the days of Purim. Lighting the candles on these days is a Rabbinic mitzvah, like the reading of the Megillah.

2. Talmud Bavli, Megilla 9a

There was an incident involving King Ptolemy of Egypt, who assembled seventy-two Elders from the Sages of Israel, and put them into seventy-two separate rooms, and did not reveal to them for what purpose he assembled them, so that they would not coordinate their responses. He entered and approached each and every one, and said to each of them: Write for me a translation of the Torah of Moses your teacher. The Holy One, Blessed be He, placed wisdom in the heart of each and every one, and they all agreed to one common understanding. Not only did they all translate the text correctly, they all introduced the same changes into the translated text. And they wrote for him: God created in the beginning [*bereshit*], reversing the order of the words in the first phrase in the Torah that could be misinterpreted as: "*Bereshit* created God" (Genesis 1:1). They did so to negate those who believe in the preexistence of the world and those who maintain that there are two powers in the world: One is *Bereshit*, who created the second, God. And they wrote: I shall make man in image and in likeness, rather than: "Let us make man in our image and in our likeness" (Genesis 1:26), as from there too one could mistakenly conclude that there are multiple powers and that God has human form.

3. Shulchan Aruch O"C 580

אלו הימים שארעו בהם צרות לאבותינו וראוי להתענות בהם... בשמונה בטיבת נכתבה
התורה יונת בימי תלמי המלך והיה חשך בעולם שלשה ימים;

4. Rabbi Avigdor Nebenzal (Israel), Sichot Al HaParsha- Vayetzei ד' תשע"ח

מזה: א') לשון הקודש עלולה להשתכח; ב') התורה לא תהיה נלמדת באותה הקדושה כמו שנלמדה עד עכשיו. אמנם גם תורה שנלמדת ביונית היא קדושה, אבל אין זו אותה הקדושה כמו לימוד בלשון הקודש; ג') הרבה מדרשות חז"ל לא ניתנות להבנה כאשר התורה מתורגמת ליונית, שכן הרבה מדרשות חז"ל בנויות על דקדוק הלשון, על גימטריאות, על ראשי תיבות, על חסרות ויתרות, ועל הרבה דברים אחרים שאי אפשר לתרגמם לשפה אחרת^{12,13}; ד') תרגום התורה ליונית עלול להוות פתח גדול להתבוללות. כשמתרגלים לדבר בשפת הגויים, נפגשים עם מושגים ורעיונות של הגויים שטבועים בשפה, ומקבלים לאט לאט את השקפת הגויים בדברים מסוימים. כמובן, זהו דבר גרוע, שישראל שבדור ההוא יקבלו את תרבות יון. על זה אח"כ נלחמו החשמונאים, לסלק את תרבות יון שקנתה לה שביטה באומה הישראלית. הסיבות הללו, הן שגרמו כנראה לחז"ל לתקן תענית על תרגום התורה ליונית.

לכאורה היה צריך לקבוע יום טוב על נס כזה, ששבעים ושנים זקנים כיוונו לדבר אחד בלי להתייעץ ביניהם. אבל חז"ל לא קבעו יום טוב לזכר המאורע הזה, אלא תענית! ביום בו אירע הנס הזה - ביום ח' בטבת - בא חושך לעולם שלשה ימים (עי' טור ושו"ע או"ח סי' תקפ"ט), והוא אחד הימים המוזכרים במגילת תענית, כימים שארעו בהם צרות לאבותינו, ושראו להתענות בהם (שם). אנו איננו נוהגים לצום ביום הזה, אבל בסליחות האשכנזיות לעשרה בטבת מזכירים גם את הענין הזה, שיום ח' בטבת נקבע ליום תענית על תרגום התורה ליונית.

מה כל כך נורא בתרגום התורה לשפה אחרת? למה קבעו חז"ל תענית על כך? - כנראה שחז"ל הבינו, שתרגום התורה ליונית היא צרה צרורה לישראל. לתלמי אולי לא היתה שום כונה רעה בזה¹¹, אבל חז"ל ברוח קדשם ראו, שהנזק הרוחני מתרגום זה יהיה גדול מאד. תרגום התורה ליונית הרי גרום לכך, שיהודים היושבים במצרים, או בשאר הארצות היפניות, לא יטרחו עוד ללמוד את לשון הקודש! אם התורה מתורגמת ליונית, למה לטרוח ללמוד את לשון הקודש? די לדעת את השפה היפנית, שבה אפשר לדבר עם השכנים הגויים, וגם ללמוד את התורה (המתורגמת...)! ממילא, כמה רעות עלולות לצמוח

5. Bereishit 31:46-47

And Jacob said to his kinsmen, "Gather stones," and they took stones and made a pile, and they ate there by the pile.
And Laban called it Yegar Sahadutha, but Jacob called it Gal-ed.

6. Tosefta, Chagiga 1:3

קטן... יודע לדבר אביו מלמדו שמע ותורה ולשון קודש

7. Devarim 11:19; Rashi

"וְלִמְדֶתֶם אֹתָם אֶת-בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם"

Rashi: From this they (the Rabbis) derived their teaching: When the babe begins to speak, his father should speak with him in the Holy Tongue, and should instruct him in the Torah.

8. Rambam commentary to Mishna Avot 2:1

And afterwards, he said that **he needs to be careful with a commandment that he thinks is light** - like rejoicing in the holiday, and study of the Holy Tongue - as with a commandment the great weightiness of which is clear to you - like circumcision and *tsitsit* (fringes) and slaughtering of the Pesach sacrifice.

9. Midrash Rabbah, Bereishit 2:4

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לֵקִישׁ פִּתְרַי קְרִיאַ בְּגָלְיוֹת, וְהָאֶרֶץ הִיְתָה תְהוֹ, זֶה גְלוֹת בְּבַל, שְׁנַאֲמַר (ירמיהו ד, כט): רְאִיתִי אֶת הָאֶרֶץ וְהִנֵּה תְהוֹ. וְבָהוּ, זֶה גְלוֹת מִדִּי (אסתר ו, יד): וַיְבַהֲלוּ לְהַבִּיא אֶת הַמֶּן. וְחִשְׁךְ, זֶה גְלוֹת יוֹן, שֶׁחֲשִׁיכָה עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִזְרוֹתֶיהֶן, שֶׁהִיְתָה אוֹמְרַת לָהֶם, כְּתָבוּ עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל. עַל פְּנֵי תְהוֹם, זֶה גְלוֹת מִמְּלַכַּת הַרְשָׁעָה, שְׂאִין לָהֶם חֶקֶר כְּמוֹ הַתְהוֹם

10. Siftei Chaim (R. Chaim Friedlander), Moadim II, p. 59

זו גם היתה כוונת היוונים בגזירתם "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל". "כתבו לכם" היינו תבררו ותבהירו לעצמכם — כאשר אדם כותב דבר הוא משתדל להבהיר את הדברים יותר מאשר כדיבור — שהקיום והכח שלכם הוא על ידי השימוש בטבע, שהרי השור הוא הסמל לכוחות הטבע, והקרן היא המבטאת את החיזוק של השור. כלומר, בכך שתכתבו על קרן השור "שאינן לכם חלק באלוקי ישראל", תשרישו ותחזקו בנפשכם את ההכרה שהטבע הוא המוביל את הבריאה, והאדם בכח שכלו משתמש בטבע כרצונו והוא בעל הבית ובעל הכוחות. א"כ האלוהים — הכח ובעל הכח הוא הטבע והאדם השולט בו (בכתוב נקראים דיין, שר, מלאך ומנהיג בשם אלוהים, ומשמעות כולם היא אחת — בעל כח), ממילא תפוג האמונה בה' אלוקי ישראל שהוא ארון הטבע והכוחות כולם. בזאת רצו היוונים לנתק את עם ישראל מהשי"ת, ולאבד מהם את יחוסם וייחודם כעם סגולה.

11. Megillat Antiokhus

Antiokhus told his generals, "You are already aware of the nation of Yehuda that dwells in Yerushalayim. They do not offer sacrifices to our gods, nor do they follow our religious practices. They forsake the rules of the king in order to follow their own rules... Therefore, let us rise up and attack them, forcing them to nullify their covenant [with God], namely to observe Shabbat, Rosh Chodesh, and circumcision.

12. Ohr Gedalyahu (R. Gedalya Schorr), Moadim p. 72

(ח) להשכיחם תורתיך ולהעבירם מחקי רצוניך, היונים לא ראו לנטל את החורה לגמרי, כי ידעו והכירו את החכמה הגדולה שיש בהחורה, והעתיקו את החורה ליונית, כי ה' אללם החורה כחכמה גדולה, אבל ראו שיהי' החורה רק בחורה חכמה, ולא כדבר קדוש ונעלה, וכמו שאמרו חז"ל חכמה בגוים חלמין, כי לחכמה יש גם להגוים שייכות, אבל לקדושת החורה אין להגוים שייכות, כמו שאמרו חכמי חל חלמין, ואל קדושת החורה התנגדו היונים ביותר, וראו להעבירם

13. Yalkut Yosef (R. Ovadia Yosef), vol. 16, pgs. 30-31

There is a fundamental difference between the Greek culture and philosophy and that of Yisrael. Greek philosophy and knowledge is the product of human endeavor and the study of the natural environment of this world. The Greeks developed the natural sciences in order to learn to harness the world's resources for their own benefit. The better one understands how the world functions, the more practical uses he can make of it. Indeed, the world was created for man to use for his needs.

The issue is that the Greek's approach was that man must rely totally on his own intellect and powers of reason. They felt that man could learn to control his environment and destiny completely if he only knew how, and that was the goal of man's existence. The Greeks postulated that man did not need God's assistance; they chose to ignore Him and separate themselves from Him.

This is the antithesis of the Jewish perspective on the world. To us, the purpose and goal of mankind is to harness all the potential in our hands to fulfill the Will of God and to sanctify the physical entities in the world by using them to serve Him. This was the crux of the struggle between the Greeks and the nation of Yisrael.